

Beste leden van het Bestuur van de veiligheidsregio amsterdam-amstelland

Onlangs verscheen via het televisieprogramma Zembla de documentaire Opgebrand. Deze documentaire gaat in op PTSS bij de brandweer en welke zorg en ondersteuning brandweermensen kunnen rekenen.

Binnen de VrAA hechten we veel waarde aan onze mensen. Ons werk is mensenwerk en met onze collega's maken we dagelijks het verschil bij kleine en grote incidenten in onze regio. We koesteren onze mensen en het fysieke en mentale welzijn van onze mensen is dan ook van groot belang. We zijn dan ook zeer geraakt door de verhalen in de documentaire Opgebrand - Zembla - BNNVARA maar zien ook verschillen met hoe we binnen de VrAA met dit onderwerp omgaan t.o.v. het door Zembla geschetste beeld.

PTSS binnen de brandweer is een onderwerp waar we binnen de VrAA steeds meer over leren en waar we op investeren om het te voorkomen en collega's bij te staan die het hebben. Graag informeren we u over welke stappen de VrAA reeds heeft gezet op dit onderwerp en waar we momenteel aan werken. Deze informatie kunt u tevens doorgeleiden aan uw gemeenteraad mochten daar vragen over leven.

Huidige zorgaanbod binnen de VrAA

Visie op gezondheid, nieuw gezondheidsbeleid

In mei 2022 is de VrAA gestart met een nieuw gezondheidsbeleid. Met een nieuwe visie op gezondheid richten wij ons op gezondheid worden en gezond blijven. Vanuit deze visie is een preventieprogramma opgestart ter vergroting van mentale veerkracht en ter voorkoming van verzuim. In deze brief licht ik de onderdelen van het preventieprogramma toe. Het gezondheidsbeleid is voor alle medewerkers gepresenteerd en in dialoog toegelicht. De implementatie en ontwikkeling van het gezondheidsbeleid wordt uitgevoerd door P&O.

Tijdelijke regeling PTSS als beroepsziekte

De VrAA heeft per juni 2022 een regeling PTSS als beroepsziekte. Deze regeling voorziet in een erkenning, een financiële compensatie in de vorm van 100% loondoorbetaling bij ziekte, een (eenmalige) financiële toekenning, bij toekenning WIA een aanvulling op de WIA en vergoeding van zorgkosten.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

Per juni 2022 is er 2 fte BMW in dienst welke actief in contact zijn met medewerkers en die laagdrempelig te benaderen zijn. Ook zijn zij zichtbaar op de kazernes en zijn leidinggevenden makkelijk in contact met hen zodat deze interventie snel kan plaatsvinden. BMW heeft de coördinatie van het Bedrijfsopvangteam (BOT of TCO) en heeft daarmee korte lijnen in de organisatie.

Wanneer er een incident plaatsvindt, kan er een 'potentieel traumaformulier' worden ingediend. Deze wordt opgesteld door leidinggevende, BOT of medewerker. De registratie en opvolging ligt bij BMW.

Bedrijfsopvangteam (BOT), richtlijnen opvang en nazorg

Het BOT team wordt jaarlijks geschoold en heeft afgelopen jaar meerdere scholingen gehad door ARQ. Het BOT handelt conform het handboek bedrijfsopvangteam, welke is opgesteld conform de richtlijn *psychosociale ondersteuning Geüniformeerden van ARQ, kenniscentrum impact van rampen en crisis 2012*. Deze richtlijn is tevens grondlegger voor de richtlijnen 'opvang en nazorg brandweer'.

De VrAA hanteert haar eigen handboek, daar de VrAA daar wij een eigen bedrijfsmaatschappelijk werker (2) in dienst hebben en deze in nauwe samenwerking met de BOT leden een volledige opvang en nazorg route verzorgd in combinatie met de bedrijfsarts en ARQ IVP. Met andere woorden, daar waar stagnering in de verwerking van een traumatische ervaring gesignaleerd wordt, bij een medewerker, zal de bedrijfsmaatschappelijk werker snel kunnen schakelen met een van onze bedrijfsartsen om doorgeleiding te verzorgen naar professionele psychosociale/trauma hulp en in ons geval is dat het ARQ IVP.

Deze richtlijn PSO geuniformeerd is in 2023 opnieuw herzien en zal naar verwachting in Q2 van 2024 worden geïmplementeerd. Vanuit de VrAA is meegewerkt aan de herziening van deze richtlijn.

Intensivering samenwerking bedrijfsartsen

De Bedrijfsartsen zijn per juni 2022 gestart bij de VrAA en er is een actieve samenwerking neergezet. Tussen werkgever en bedrijfsarts is er intensieve afstemming, en er is een grote toename van preventieve gesprekken bij de bedrijfsarts, om zo sneller interventies richting psycholoog te kunnen doen, of wanneer dit beter passend is, richting BMW. Er is tevens er wekelijkse afstemming tussen bedrijfsartsen en BMW.

Verwantenavonden

Er worden voor partners, familieleden en vrienden van de repressieve medewerkers avonden georganiseerd, zodat deze de sociale kring geholpen wordt hoe zij kunnen ondersteunen vanuit thuis en wat er gebeurt wanneer iemand wordt blootgesteld aan incidenten.

Inzet gespecialiseerde behandelaren

Met de start van het gezondheidsbeleid is een samenwerking met (psychische) hulpverlening gestart. Er is vanaf 2022 een overeenkomst met ARQ nationaal psychotrauma centrum, waardoor medewerkers van de VrAA zo snel mogelijk terecht kunnen bij gespecialiseerde hulpverlening op het gebied van traumaverwerking.

Scholing medewerkers en leidinggevenden

Eind 2022 is er voor alle medewerkers, zowel beroeps, als vrijwilligers als stafmedewerkers, bijeenkomsten georganiseerd over mentale belastbaarheid en veerkracht. Deze scholing is verzorgd door ARQ, geeft uitleg over en omgaan met stressvolle situaties en heeft als effect gehad dat er gepraat kan worden over en het doorbreken van een cultuur waar het niet normaal is te praten over gevoelens. Voor komend jaar zullen er herhalingsbijeenkomsten worden georganiseerd over dit onderwerp.

Alle bevelvoerders zijn in 2022 en 2023 geschoold door ARQ in het herkennen van PTSS en suicide signalen. Tevens hebben zij in deze scholing geleerd het gesprek aan te gaan, zonder daarmee de rol van behandelaar aan te nemen. Hiermee worden signalen opgepakt en worden collega's eerder aangesproken en doorverwezen.

Mental check up gesprekken

Voor iedere medewerker van de VrAA is het mogelijk met een psycholoog in gesprek te gaan over je veerkracht. In 2023 kon dit op eigen initiatief, vanaf 2024 zal iedere repressieve medewerker periodiek een uitnodiging ontvangen om een mental check up te doen.

Professionalisering vertrouwenspersonen en inzet externe vertrouwenspersoon

in 2023 zijn alle vertrouwenspersonen geschoold en geregistreerd als vertrouwenspersonen. Tevens is er een externe vertrouwenspersoon aangetrokken om ook aan de vraag te kunnen voldoen als dat nodig is. Vanuit de vertrouwenspersonen worden ook scholingen georganiseerd voor leidinggevenden, op het gebied van ongewenste omgangsvormen en integriteit.

Inzet diverse preventieve tools

Er zijn diverse tools die beschikbaar zijn ter voorkoming van overbelasting. Zo is er sinds mei 2023 een online webapplicatie waar een online scan kan worden gedaan en eventuele coaching, is er vanaf 2022 ingezet op lifestylecoaching bij begeleiding van sport, is er sinds september 2023 een programma voor ademhalingstechniek en ijsbaden en is een programma voor mentale kracht in ontwikkeling ter voorbereiding op inzet bij incidenten. Deze laatste wordt reeds bij nieuwe medewerkers sinds 2 jaar al ingezet bij de opleiding van de VraA.

Workshops mentale kracht en introductie bij nieuwe medewerkers

In de opleiding van nieuwe collega's wordt er scholing gegeven op het gebied van mentale kracht, hoe je je zo goed mogelijk kan voorbereiden op een heftige situatie en hoe je daarna hier mee om kunt gaan. Ook wordt in de introductiefase van de opleiding bijeenkomsten georganiseerd over arbo&veiligheid, gezondheidsbeleid en trauma en heftige gebeurtenissen.

Infographic preventieflyer VraA:

Blijf veilig en gezond - wij staan voor je klaar!

Zit je niet goed in je vel? Maak je je ergens zorgen over of heb je een hulpvraag? Blijf er niet mee zitten! Zoek contact met je leidinggevende of bevelvoerder, je P&O adviseur of met één van onderstaande personen.

Wie	Wanneer	Contactgegevens
Bedrijfsmaatschappelijk werk (BMW)	Als je een probleem of zorgen hebt, waar je zelf niet helemaal uitkomt. Dat kan binnen je werk zijn, of in je privéleven. Ook jouw verwanten kunnen contact opnemen.	[Redacted]
Bedrijfsarts Covades	Als je niet ziek bent, maar wel behoefte hebt aan een gesprek met de bedrijfsarts.	Preventief spreekuur aanvragen via tel: [Redacted]
Bedrijfs Opvang Team (BOT)	Als je direct na een ingrijpende gebeurtenis met iemand in gesprek wil.	Via GMK of aanvraag via BMW (coördinator BOT), [Redacted]
Vertrouwenspersonen	Als je last hebt van ongewenst gedrag. Of als je een misstand of niet-integer gedrag ziet of vermoedt.	Stuur een e-mail naar: [Redacted] of via tel: [Redacted]
Team Fysieke vaardigheden	Als je sterk en fit wilt blijven/worden. Of zo getraind, dat je je werk goed kan doen.	[Redacted]
Baseqamp	Als je jouw mentale kracht wilt activeren.	[Redacted]

 Mentale check-up: een gesprek met een psycholoog, dat jou inzicht geeft in je mentale veerkracht. Je ontvangt concrete adviezen om mentaal fit te worden of te blijven.

- Voor repressieve dienst: ARQ. Stuur een e-mail naar [REDACTED]
- Voor staf en ondersteuning: HSK. Meld je aan via www.hsk.nl/vaa/mental-check-up.

 Workshop mentale veerkracht: ARQ - een introductie over hoe je je mentale veerkracht kunt inzetten tijdens het werk en daarna. Stuur voor meer informatie en aanmelding een mail naar [REDACTED]

 Inuka: een digitale zelfscan om beter te weten hoe het met je gaat. Je kunt hier ook terecht voor online coaching. Maak een account aan bij Inuka en meld je daarna aan via de hieronder genoemde links:

- Repressieve dienst: <https://bit.ly/3SHWcCh>.
- Kantoor: <https://bit.ly/3SngeSZ>.

 Verwantenavond: een avond speciaal voor je partner, een vriend(in) en familieleden. Deze avond gaat over hoe zij jou kunnen ondersteunen en hoe jij je ervaringen en (zorg)behoefte kunt delen.

Toelichting Steunpunt brandweer

De VrAA maakt geen gebruik meer van het steunpunt Brandweer. De reden hier voor is dat er (landelijk) te weinig medewerkers gebruik maken van het steunpunt brandweer en dus niet omdat de subsidie na twee jaar stopte. Start pilot (waar BMW VrAA intensief aan mee heeft gewerkt) was in 2016 en einde subsidie was 2018.

[REDACTED]

De cijfers uit het halfjaarrapportage steunpunt brandweer Q2 2020 (zie bijlage) laat duidelijk zien dat er weinig tot geen gebruik gemaakt wordt van het steunpunt brandweer. Dit ondank dat er volop gepromoot is in 2016 t/m 2018 in de pilotfase. Ondanks dat er in de periode van 2016 tot en met 2020 nul aanmeldingen zijn gedaan door medewerkers vanuit onze eigen regio, hebben wij als regio altijd input en steun geleverd aan het steunpunt brandweer. wij zijn ook als een van de laatste regio's in 2022 gestopt met het steunpunt brandweer. Uit eigen intern onderzoek is gebleken dat medewerkers van onze veiligheid' s regio geen aansluiting vinden bij (toen nog de basis) omdat zij een (algemeen) nummer moeten bellen in Doorn en hun verhaal met een persoon moeten delen die zij niet kennen. De medewerkers van het steunpunt staan simpel te ver weg van de werkvloer. Daarnaast beschikken wij zelf over bedrijfsmaatschappelijk werk die bekend zijn binnen de organisatie en die laagdrempelig benaderbaar zijn. Het open inloopsprekuren op dinsdag en donderdag wordt veelvuldig bezocht.

Op 25 januari 2024 heeft er een overleg plaatsgevonden tussen [REDACTED] en [REDACTED] en het bedrijfsmaatschappelijk werk [REDACTED] van de Veiligheidsregio, brandweer Amsterdam Amstelland. In dit overleg is afgesteld dat de Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland en het veteraneninstituut elkaar blijven vinden in verband met kennisdeling met betrekking tot opvang en nazorg eigen personeel. Ook is in dit overleg afgesteld dat de zorgroute zoals deze bij de

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland nu is ingeregeld, afdoende is en dat het veteraneninstituut hier niet veel meer kan toevoegen in de vorm van een steunpunt brandweer.